

A mediáció és a helyreállító igazságszolgáltatás a büntetés-végrehajtásban

2012. január 18-19.

Előadó: dr. Budai István bv.ezds. főtanácsos, intézetparancsnok

Büntetés-végrehajtással szemben megfogalmazott elvárások

- büntetés hatékonyságának, visszaesők óriási aránya
- hogyan lehetne csökkenteni a végrehajtás költségeit
- állampolgárok bevonása a bűnmegelőzésbe
- elkövetők véleménye az elkövetett bűncselekményről
- érznek-e magukban büntudatot
- milyen esélyük van a beilleszkedésre
- resztoratív elemek – hagyományos nevelés

Jogszábályi környezet

- Európai Unió Tanácsának Kerethatározata
- 1036/2005. (IV.21.) Korm. határozat
- Bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV.tv.
- büntetőügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII.tv.
- Büntetés-végrehajtási szervezet „Felelősen, Felkészülten” stratégiai programja,

Resztoratív igazságszolgáltatás

- olyan gondolkodási mód, amelyik a bcs-re adandó válasz tekintetében eltér a jelenlegi gondolkodástól,
- a bcs-nyel okozott kárra irányul,
- elvárja a felelősség vállalását az okozott kárért,
- az elkövetők kártalanítsák az áldozatokat, mindkét fél reintegrálódjék,
- közösség és az állam együttes erőfeszítése

Miben különbözik a helyreállító igazságszolgáltatás a jelenlegitől?

- a bcs-t átfogóbban értelmezi,
- több szereplőt foglal magába,
- különbözőképpen méri az eredményt,
- elismeri a közösség bevonásának és kezdeményezésének fontosságát,

A resztoratív igazságszolgáltatás hogyan válaszol a bűncselekményre?

- hangsúlyozza az áldozat kártérítését,
- az áldozat kompenzálását az elkövető által,
- a felek képesek felismerni a valóságot,
- a bűnözés megelőzéséhez milyen új stratégiákra van szükség,

Hogyan törekedhet a kárhelyreállító igazságszolgáltatás bűnözés megelőzésére?

- a közösség és az állam megerősödése,
- a múltban okozott károk kijavításának szükségessége a jobb jövő kialakítása céljából,
- elkövetők megbékítése azokkal akiknek sérelmet okoztak,
- segíti a közösségeket, hogy megtanulják az áldozatok és az elkövetők visszailleszkedését

A konfliktusrendezés új alapokra helyezése

- A börtönök tele vannak belső feszültséggel, konfliktushelyzetekkel,
- A fogvatartottak
 - nem akarnak ott lenni, ahol vannak
 - nem választhatják meg a társaikat,
 - konfliktusban vannak másokkal, esetenként az egész társadalommal,
 - olyan utasításokat kell, hogy végrehajtsanak, amihez esetleg nincs kedvük,
 - konfliktusokba keverednek a személyzet tagjaival,
- Fontos lenne, ha a konfrontációt felváltaná a mediáció ebben a speciális környezetben.

A négy pillér

Ha a megtorlás eszméjén alapuló modell helyett egy, a helyreállító igazságszolgáltatás eszméjén alapuló modellt kívánunk megvalósítani, akkor a szükséges változtatásokat az alábbi „négy pillér” mentén kell kezdeni:

- Új típusú kapcsolatrendszer létrehozása a börtön és a helyi közösség között,
- Lehetőség biztosítása a fogvatartottak számára, hogy mások javára hasznos munkát végezzenek,
- Tudatosítani kell a fogvatartottakban a bűncselekmények áldozatainak okozott szenvedést,
- Új alapokra kell helyezni a konfliktuskezelés formáit a börtönökön belül.

Mások javára hasznos munkát végző fogvatartottak

Köszönöm a figyelmet!

